

Рікардо де Мораеш е Соарес, Педро Пінъейру, Паула Хеліодоро

Непряме оподаткування споживання ПДВ. Можливе дослідження альтернативних моделей податкових ставок у Португалії

Запровадження єдиної ставки ПДВ у країнах – членах ЄС є складним і суперечливим питанням, оскільки модель, яка наразі існує, містить у собі кілька диференційованих ставок і спрямована на відображення конкретних потреб кожного сектору та забезпечення більшої справедливості в оподаткуванні споживання. Метою дослідження є аналіз того, яка із загальних моделей податку на споживання (диференційовані ставки чи єдина ставка) є найефективнішою з точки зору збору доходів. У дослідженні використовуються офіційні статистичні дані щодо загального податку на споживання, доступні на офіційному веб-сайті Податкового та митного управління Португалії за період 1996–2022 років. Надходження від ПДВ вимірюються із застосуванням формули загальної моделі ПДВ Європейського Союзу з відповідними адаптаціями до моделі фіксованої ставки. Щоб визначити, яка з моделей податку на споживання є більш ефективною з точки зору збору доходів, використано кількісні методи, засновані на податковій інформації Португалії. Для цього було визначено два сценарії єдиної ставки ПДВ – 17% і 21%. Результати показують, що передбачуваний дохід для моделі єдиної ставки в обох пропозиціях є вищим, ніж суми, зібрані через режим диференційованої ставки. Це також свідчить про те, що модель єдиної ставки ПДВ у 21% є кращою, ніж ставка 17%, навіть якщо остання здатна підтримувати поточний рівень доходу і при цьому збільшувати зібрану суму порівняно з поточною системою. Отримані дані показують, що модель єдиної ставки ПДВ є технічно кращою та значно ефективнішою, ніж поточна модель загального податку на споживання, прийнята Європейським Союзом. Зроблено висновок, що відмова від переходу на одноставкову модель зумовлена не технічними, а політичними причинами.

Ключові слова: ефективність, захворюваність, політика, тарифна модель, дохід, єдиний податок, оподаткування, ПДВ

Класифікація JEL: E62, H21, H22, H25

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International license, що дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.